

เดือนการระบาดศัตรูพืชและการรักษาพืช จังหวัดชุมพร

ไม้ผล

ช่วงเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๐

ทุเรียน

ศัตรูพืช : โรครากเน่าโคนเน่า

การนำไปใช้ : ชีวภัณฑ์/สารเคมี

ทุเรียน/มังคุด/ส้ม/มะนาว

ศัตรูพืช : แมลงค่อมทอง

การดูแลรักษา: การเขตกรรม/สารเคมี

ไม้ยืนต้น

มะพร้าว/ปาล์มน้ำมัน

ศัตรูพืช : หนอนหัวดำ

การดูแลรักษา : เขตกรรม/สารเคมี

มะพร้าว/ปาล์ม

ศัตรูพืช : ตัวงแตร

การดูแลรักษา : สารชีวภัณฑ์/สารเคมี

ยางพารา

ศัตรูพืช : หนอนทราย

การดูแลรักษา : การเขตกรรม/สารเคมี

ไม้ไร่/ไร่พืชเศรษฐกิจ

ช่วงนี้ไม้ไร่/ไร่

แมลงค่อมทอง

โนมะพร้าว

ตัวงแตร หนอนหัวดำ

โนมะพร้าว/ปาล์มน้ำมัน

พบปัญหาศัตรูพืชปรึกษา

กลุ่มอารักขาพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

๐๗๗๕๙๖๖๕๖-๑๗

ประสงค์ บุญเจริญ

สุเทพ ตามพะปิ่นณะ

เพียงฤดี สุขแก้ว

พจนีย์ รียาพันธ์

น้ำฝน ลือขจร

กลุ่มอารักขาพืช

W ๙๕/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

แมลงค่อมทอง (Green Weevil)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hypomecessquamosus* Fabricius

ลักษณะการทำลาย ตัวเต็มวัยจะกัดกินยอดอ่อน ลักษณะใบที่ถูกทำลายจะเว้า ๆ แหว่ง ๆ ถ้าระบาดรุนแรงจะเหลือแต่ก้านใบ และมีมูลถ่ายออกมาปรากฏให้เห็นตามบริเวณยอด สามารถทำลายพืชหลายชนิด พบระบาดเกือบทั้งปี แต่ปริมาณมากหรือน้อยเท่านั้น

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ ตัวเต็มวัยเป็นด้วงวงขนาดกลาง มีเส้นแบ่งกลาง หัว ออก และปีกเห็นชัดเจน ส่วนหัวสั้นทู่ยื่นตรงไม่งุ้มเข้าได้ออก ปากสั้นกว้าง ตามผิวลำตัวมีสะเก็ดสีเหลืองทองเคลือบ ตัวเต็มวัยชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และกัดกินใบอ่อนทำให้เกิดความเสียหายอย่างรวดเร็ว ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ในดิน ตัวเมีย ๑ ตัว วางไข่ได้ ๔๐ - ๑๓๑ ฟอง โดยวางไข่ ๕ - ๑๐ ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน ๓ - ๔ วัน จำนวนไข่ที่วางแต่ละครั้ง ๓ - ๒๗ ฟอง ระยะไข่ ๗ - ๘ วัน เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอนจะกัดกินรากพืชในดิน หนอนมีการลอกคราบ ๔ - ๕ ครั้ง ระยะหนอน ๒๒ - ๒๓ วัน จากนั้นจะเข้าดักแด้ในดินระยะดักแด้ ๑๐ - ๑๕ วัน จะออกเป็นตัวเต็มวัย เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมีย ระยะตัวเต็มวัย เพศผู้ ๘ เดือน เพศเมีย ๑๒ เดือน มักพบเป็นคู่ ๆ หรือรวมกลุ่มอยู่บนลำต้น ซึ่งเมื่อกระทบกระเทือนต้นพืช แมลงเหล่านี้จะทิ้งตัวลงสู่พื้น สีของตัวเต็มวัยจะเปลี่ยนไปขึ้นกับสภาพแวดล้อม จึงพบเห็นได้หลายสี เช่น สีเหลือง สีเทา สีดำ ส่วนใหญ่มักพบสีเขียวปนเหลืองเป็นมัน วงจรชีวิต ระยะไข่ = ๑ - ๒ วัน หนอนระยะที่ ๑ = ๑ - ๒ วัน หนอนระยะที่ ๒ = ๑ - ๒ วัน หนอนระยะที่ ๓ = ๔ - ๙ วัน ดักแด้ = ๒ - ๕ วัน ตัวเต็มวัย = ๗ - ๑๔ วัน

พืชอาหาร ชัยพฤกษ์ สนประดิพัทธ์ ยูคาลิปตัส มะดุก มะค่าแต้ กระทกรก เหียง เลียง กระถินณรงค์ นนทรีสัก มะฮอกกานี ประดู่ แดง และพืชเกษตรอื่นๆ

การป้องกันกำจัด

๑. ตัวเต็มวัยของแมลงชนิดนี้มีจุดอ่อนคือ ชอบทั้งตัวเมื่อ ได้รับความกระทบกระเทือน การใช้สวิงรอกอยู่ใต้กิ่งหรือใต้ใบแล้วเขย่าตัวเต็มวัยจะตกลงในสวิงนำไปทำลาย
๒. ระยะตัวหนอนที่อยู่ในดินกัดกินรากพืช ใช้เชื้อเมตตาไรเซียมควบคุม
๓. ใช้เชื้อบิวเวอเรียในการควบคุม
๔. กรณีที่พบรุนแรงให้พ่นด้วยสาร carbaryl (เซพวิน๘๕%WP) อัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตรหรือ methamidophos (ทามารอน ๖๐๐ ๕๖% SL) อัตรา ๓๐ มล.ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

กลุ่มอารักขาพืช

W๙๖/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

หนอนทราย(Cockchafers)

การทำลายของหนอนทราย หนอนทรายอาศัยอยู่ในดิน กินอินทรีย์วัตถุและรากพืชเป็นอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอย่างอ่อนที่ปลูกในดินทรายแถบบริเวณชายป่า ถ้าเห็นต้นตายเป็นแถบ ๆ ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าเกิดจากสาเหตุของหนอนทรายกินราก จะมีอาการใบสีเหลือง ร่วง และเกิดอาการตายจากยอดอย่างรวดเร็ว ในบางแก่ที่ถูกทำลาย ถ้าต้นยังไม่ตาย ผลผลิตจะลดลง

วงจรชีวิต หนอนทราย เป็นตัวอ่อนของด้วงปีกแข็งชนิดหนึ่ง อยู่ในตระกูลเมโลลอนติดี เป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ ลำตัวอ้วนป้อม มีกรามใหญ่ แข็งแรง ลำตัวสีขาวครีม เคลื่อนที่ได้ด้วยการยืดและหดของลำตัว ส่วนท้องมีขนและหนาม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่ใช้แยกชนิดของหนอนทราย วงจรชีวิตของด้วงปีกแข็งชนิดนี้ ตั้งแต่เกิดจนถึงออกลูกออกหลานใช้เวลา ประมาณ ๑ ปี โดยด้วงตัวเมียจะวางไข่ไว้ในดินราวเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน หลังจากนั้น ๒-๓ สัปดาห์ ไข่ก็จะฟักเป็นตัวหนอน เรียกว่า "หนอนทราย" เพราะส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในดินทราย กัดกินรากพืชเป็นอาหาร เมื่อถึงระยะหนึ่งจะขุดรูเข้าดักแด้ จนถึงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ด้วงจะออกจากดักแด้และอยู่ในดินจนถึงหน้าฝน จึงจะขึ้นจากดินเพื่อหาอาหารและผสมพันธุ์ต่อไป ตัวเมียเมื่อผสมพันธุ์เสร็จแล้วมักจะกลับไปวางไข่ที่บริเวณเดิมอีก

การป้องกันกำจัดควรใช้หลายๆ วิธีผสมผสานกัน เพื่อการป้องกันกำจัดที่มีประสิทธิภาพ คือ

๑. ดักจับตัวเต็มวัยช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม ด้วยกับดักแสงไฟหรือตาข่ายในช่วงพลบค่ำ จะช่วยลดปริมาณแมลงได้เป็นอย่างดี
๒. ปลูกตะไคร้เพื่อล่อตัวหนอนให้ออกมา แล้วจับทำลาย
๓. ใช้เมตดาไรเซียมควบคุม
๔. ใช้ศัตรูธรรมชาติคอยควบคุม เช่น นก หนู ด้วง ตัวต่อ หมาล่า มดตะนอย แมลงวัน และเชื้อรา

๕. ใช้สารเคมีราดรอบโคนต้นที่ถูกหนอนทรายทำลาย ต้นข้างเคียงและตอย่างเก่าต้นละ ๑-๒ ลิตรแล้วกลบดิน สารเคมีที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ คาร์โบซิลแฟน ๒๐%EC เช่น พอสซ์ อัตร่า ๔๐-๘๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

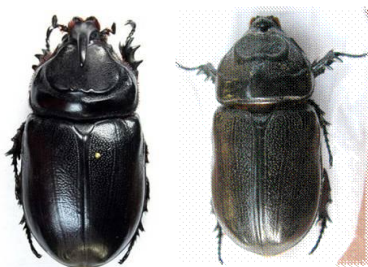
หรือฟิโพรนิล ๕%SC เช่น แอสเซนต์ อัตรา ๒๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งโดยการใช้สารเคมีฆ่าแมลงประเภทมดดิน หรือสารเคมีฆ่าแมลงในดินทำลายหนอนทราย เช่น เฮพตาคลอ หรือ ออลดริน เข้มข้น ๐.๑% (เฮพตาคลอ หรือ ออลดริน ๑๐ กรัม ผสมน้ำ ๑๐ ลิตร) เทราดลงไปในดินตามรูที่ทำขึ้นรอบ ๆ ต้นยาง โดยใช้สารเคมีที่ผสมน้ำเรียบร้อยแล้ว ประมาณ ๑ - ๒ ลิตรต่อต้น (ขึ้นกับขนาดของต้นยาง) การทำรูรอบต้นยางให้ใช้ชะแลงหรือไม้เนื้อแข็งที่เสี้ยนปลายจนแหลมแทงลงไปดินรอบ ๆ ต้นยาง ลึกประมาณ ๖ - ๘ นิ้ว และห่างจากต้นยางโดยรอบ ประมาณ ๑ - ๒ ฟุต

กลุ่มอารักขาพืช

ด้วงแรดแรมมะพร้าว (Coconut rhinoceros beetle)

ด้วงแรดชนิดใหญ่

ด้วงแรดชนิดเล็ก

ด้วงแรดมะพร้าว เป็นแมลงที่สำคัญของมะพร้าวและปาล์มน้ำมัน มี ๒ ชนิด คือ ด้วงแรดชนิดเล็ก และด้วงแรดชนิดใหญ่ ด้วงแรดชนิดเล็ก พบทั่วทุกภาคของประเทศไทย

สาเหตุของการระบาด เกิดเองตามธรรมชาติไม่น้อยมาก เช่น การเกิดวาตภัย พายุลมแรงทำให้ต้นมะพร้าวและปาล์มน้ำมันล้มตายเป็นจำนวนมาก จึงเป็นแหล่งขยายพันธุ์ขนาดใหญ่ของด้วงแรดในเวลาต่อมา ส่วนใหญ่เกิดจากความละเลยของมนุษย์ที่ปล่อยให้แหล่งขยายพันธุ์จำนวนมาก ทำให้ด้วงแรดเพิ่มปริมาณมากจนเข้าทำลายพืชให้ได้รับความเสียหาย

ลักษณะการทำลาย เฉพาะตัวเต็มวัยเท่านั้นที่เป็นศัตรูพืช โดยบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบมะพร้าว หรือปาล์มน้ำมัน ทำให้ทางใบหักง่าย และยังกัดเจาะทำลายยอดอ่อน ทำให้ทางใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นรูๆ คล้ายรูปสามเหลี่ยม ถ้าโดนทำลายมากๆ ทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกด้วงแรดกัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อน ทำให้ด้วงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดโรคยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด

แหล่งขยายพันธุ์ของด้วงแรด แหล่งผสมพันธุ์และวางไข่ซึ่งด้วงแรดใช้เป็นแหล่งอาหารของหนอนวัยต่างๆ จนเข้าระยะดักแด้และเป็นตัวเต็มวัย ได้แก่ ซากเน่าเปื่อยของลำต้นหรือตอของต้นมะพร้าวและปาล์มน้ำมัน ซากพืชที่เน่าเปื่อยเช่น ซากเปลือกมะพร้าว และทะเลาะปาล์ม กองมูลสัตว์เก่า กองปุ๋ยคอก กองขุยมะพร้าว กองกากเมล็ดกาแฟ กองขยะ เป็นต้น

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ ด้วงแรดชนิดเล็ก และด้วงแรดชนิดใหญ่ มีรูปร่างลักษณะและชีวประวัติคล้ายคลึงกันมาก ต่างกันที่ขนาดของลำตัว และขอบของแผ่นปกคลุมด้านหลังของส่วนอกซึ่งมีลักษณะคล้ายฟันเล็กๆ โดยด้วงแรดชนิดใหญ่มี ๓ ซี่ ขณะที่ด้วงแรดชนิดเล็กมี ๒ ซี่ เป็นแมลงที่ชอบซ่อนตัว ทั้งตัวเต็มวัย หนอนวัยต่างๆ ดักแด้ และไข่ จึงพบอยู่ในที่มืด ตัวเต็มวัยของด้วงแรดเท่านั้นที่ทำลายพืชสด

การขยายพันธุ์ ด้วงแรดมีอายุยืนยาวหลายเดือน และมีการผสมพันธุ์หลายครั้ง ด้วงแรดเพศเมียที่ได้รับการผสมพันธุ์ครั้งเดียว สามารถวางไข่ที่สมบูรณ์ได้นานถึง ๑๓๐ วัน ด้วงแรดชอบวางไข่ในแหล่งขยายพันธุ์ที่มีความชื้นพอเหมาะที่อุณหภูมิระหว่าง ๒๐-๓๐ องศาเซลเซียส ด้วงแรดเพศเมีย จะรับการผสมพันธุ์และวางไข่เมื่อออกจากดักแด้แล้ว ๔๐-๕๐ วัน ปกติวางไข่ครั้งละ ๑๐-๓๐ ฟอง สูงสุดประมาณ ๑๕๒ ฟอง

ไข่ มีลักษณะกลมรี สีขาวนวล มองเห็นได้ชัด ขนาดกว้าง ๒-๓ มิลลิเมตร ยาว ๓-๔ มิลลิเมตร เมื่อใกล้ฟักไข่จะมีสีน้ำตาลอ่อน ไข่ถูกวางลงลึกไปประมาณ ๕-๑๕ เซนติเมตร ในแหล่งขยายพันธุ์ที่ผู้ฟัก

หนอน เมื่อฟักออกมาจากไข่ใหม่ๆ มีลำตัวสีขาว ขนาด ๒x๗.๕ มิลลิเมตร หัวกะโหลกสีน้ำตาลอ่อน กว้างประมาณ ๒-๒.๕ มิลลิเมตร มีขาจริง ๓ คู่ ด้านข้างลำตัวมีรูหายใจจำนวน ๙ คู่ เมื่อหนอนกินอาหารแล้วผนังลำตัวจะมีลักษณะโปร่งใส มองเห็นภายในสีดำ หนอนเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่จะมีขนาดลำตัวยาวประมาณ ๖๐-๙๐ มิลลิเมตรถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม อาจมีอายุยืนยาวถึง ๔๒๐ วัน

ดักแด้ เมื่อหนอนเจริญเติบโตเต็มที่จะหยุดกินอาหารและสร้างรังเป็นโพรง หนอนจะหดตัวอยู่ภายในเป็นเวลา ๕-๘ วัน จึงเปลี่ยนรูปร่างเป็นดักแด้สีน้ำตาลแดง ขนาด ๒๒x๕๐ มิลลิเมตร สามารถแยกเพศได้ โดยดักแด้เพศผู้สามารถมองเห็นส่วนที่เป็นรยางค์คล้ายเขายื่นยาวชัดเจนกว่าของเพศเมีย พบหนอนเข้าดักแด้ในดินลึกถึง ๑๕๐ เซนติเมตร และ ตัวเต็มวัยที่ออกจากดักแด้ จะอาศัยอยู่ในรังดักแด้อีกประมาณ ๑๑-๒๐ วัน จึงจะออกมาหากินต่อไป

ตัวเต็มวัย เป็นด้วงปีกแข็งสีดำ เป็นมันวาว ใต้ท้องสีน้ำตาลแดง มีขนาดกว้าง ๒๐-๒๓ มิลลิเมตร ยาว ๓๐-๕๒ มิลลิเมตร สามารถแยกเพศได้ โดยตัวเต็มวัยเพศผู้ส่วนหัวมีเขาลักษณะคล้ายเขารัต ยาวโค้งไปทางด้านหลังเล็กน้อย เพศเมียมีเขาสั้นกว่า และบริเวณท้องปล้องสุดท้ายของเพศเมีย มีขนสีน้ำตาลแดงขึ้นหนาแน่นกว่าของเพศผู้ด้วงแรดบินได้นาน ๒-๓ ชั่วโมง รวมเป็นระยะทางไกล ๒-๔ กิโลเมตร

วงจรชีวิต ตั้งแต่ไข่จนถึงตัวเต็มวัย ใช้เวลา ๔-๙ เดือน โดยเฉลี่ยประมาณ ๖ เดือน

ตัวเต็มวัยมีอายุ ๙๐-๑๒๐ วันระยะไข่ ๑๐-๑๒ วัน

ระยะดักแด้ ๒๓-๒๘ วันระยะหนอน ๘๐-๑๕๐ วัน

พืชอาหาร สกุนตปาล์มน้ำมันทุกชนิด เช่น มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน ปาล์มประดับ

การแพร่กระจายและฤดูกาลระบาด ด้วงแรดสามารถแพร่กระจายได้ทั่วประเทศและเพิ่มจำนวนได้ตลอดปี ปริมาณมากหรือน้อยขึ้นกับแหล่งเพาะขยายพันธุ์

การป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าว

๑. การควบคุมโดยวิธีเขตกรรม คือการกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลงทุนน้อย และสะดวกเพราะ อยู่บนพื้นดิน สามารถกำจัดไข่ หนอน ดักแด้และตัวเต็มวัย ไม่ให้เพิ่มปริมาณได้ โดยยึดหลักปฏิบัติดังนี้

๑.๑ เฝ้าหรือฝังซากลำต้นหรือตอของมะพร้าว

๑.๒ เกลี่ยกองซากพืช กองมูลสัตว์ให้กระจายออกโดยมีความสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

๑.๓ ถ้ามีความจำเป็นต้องกองมูลสัตว์นานเกินกว่า ๒-๓ เดือน ควรหมั่นพลิกกลับกอง หรือนำใส่ในถุงปุ๋ยผูกปากให้แน่นและนำไปเรียงซ้อนกันไว้

๒. การควบคุมโดยวิธีกล หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอมะพร้าวหรือปาล์ม ตามโคนทางใบ หากพบรอยแผล เป็นรูใช้เหล็กแหลมแทงหาตัววงแตรเพื่อกำจัดเสีย

๓. การควบคุมโดยใช้กับดักล่อฟีโรโมนล่อจับตัวเต็มวัย และนำมาทำลาย

๔. การควบคุมโดยชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวและเชื้อไวรัสช่วยทำลายหนอนและตัวเต็มวัยตัววงแตร

ข้อควรระวังในการใช้เชื้อราเมตาไรเซียม

๑. ราเขียวเมตาไรเซียมต้องการความชื้นสูงในการงอก จึงควรเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ในช่วงฤดูฝน หรือปลายฝนต้นหนาว

๒. หลีกเลี่ยงการใช้ในช่วงที่มีแสงแดดจัดเช่นเวลากลางวัน ควรใช้ช่วงเวลาเย็น พลบค่ำหรือหลังพระอาทิตย์ตก

๓. ผู้ใช้ควรสวมเครื่องป้องกัน เช่น ใช้ผ้าปิดปากและจมูก เพื่อหลีกเลี่ยงการสูดหายใจเอาละอองเชื้อเข้าระบบทางเดินหายใจ สำหรับผู้ที่เป็นโรคมภูมิแพ้อาจทำให้เกิดอาการผื่นคันได้

๔. ใช้กับดักฟีโรโมน ล่อตัวเต็มวัยแล้วจับทำลาย เพื่อลดการขยายพันธุ์และประชากรตัววงแตรในรุ่นต่อไป ปัจจุบัน สามารถสังเคราะห์ฟีโรโมนตัววงแตรผลิตในรูปการค้าได้แล้ว มีอายุการใช้งานประมาณ ๒ - ๓ เดือน ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ ถ้าอุณหภูมิสูงฟีโรโมนจะระเหยเร็ว ลักษณะของกับดักฟีโรโมนประกอบด้วยถังพลาสติก และสังกะสีแผ่นเรียบสี่ดำประกบกันดังรูป เมื่อดวงแตร

เมื่อดวงแตรได้กลิ่นฟีโรโมนจะบินเข้าหาต้นกำเนิดเมื่อมาถึงกับดักจะชนแผ่นเรียบเหนือถัง และตกลงในถังเก็บทำลายได้โดย ๑ กับดักสามารถใช้ได้กับพื้นที่ ๑๐ - ๑๒ ไร่

กลุ่มอารักขาพืช

W๙๘/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

หนอนหัวดำมะพร้าว/ปาล์มน้ำมัน

หนอนหัวดำในปาล์มน้ำมันเตือนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือระวังการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว เนื่องจากได้รับรายงานว่าพบหนอนหัวดำเข้าทำลายปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๖๕ ไร่ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๘๑๐ ไร่ ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงปลูกปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบการเข้าทำลายของหนอนหัวดำให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน เพื่อดำเนินการควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หากไม่ดำเนินการควบคุมจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตปาล์มน้ำมันเป็นอย่างมาก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Opisinaarenosella Walker

วงศ์ : Oecophoridae

อันดับ : Lepidoptera

รูปร่างลักษณะตัวเต็มวัยของหนอนหัวดำมะพร้าวเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกสีเทาอ่อนมีจุดสีเทาเข้มที่ปลายปีกลำตัวแบน ชอบเกาะนิ่งแนบตัวติดผิวพื้นที่เกาะ เวลากลางวันจะเกาะนิ่งหลบอยู่ใต้ใบ หรือในที่ร่มผีเสื้อเพศเมียมีขนาดใหญ่กว่าเพศผู้เล็กน้อย ผีเสื้อเพศเมียที่ผสมพันธุ์แล้วเท่านั้นจึงสามารถวางไข่และไข่ฟักเป็นตัวหนอน ผีเสื้อที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ก็สามารถวางไข่ได้แต่ไข่ทั้งหมดจะไม่ฟักเป็นตัวหนอน ไข่มีลักษณะกลมรีแบนวางไข่เป็นกลุ่ม ไข่เมื่อวางใหม่ ๆ มีสีเหลืองอ่อน สีจะเข้มขึ้นเมื่อใกล้ฟัก ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก่อนที่จะย้ายเข้าไปกัดกินใบมะพร้าวลักษณะการทำลายตัวหนอนกัดแทะผิวใบแก่และสร้างใยถักพันโดยใช้มูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้นทำเป็นอุโมงค์ยาวตามแนวของใบคล้ายอุโมงค์ทางเดินของปลวก ตัวหนอนจะอาศัยอยู่ในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทะกินผิวใบตามทางยาวของอุโมงค์ตัวหนอนที่โตเต็มที่จะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้งและเข้าดักแด้อยู่ภายในอุโมงค์ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม

การแพร่กระจายหนอนหัวดำมะพร้าวสามารถแพร่กระจายตัวโดยติดไปกับต้นกล้ามะพร้าว หรือปาล์มประดับ ผลมะพร้าว หรือส่วนใบมะพร้าวซึ่งถูกนำจากแหล่งที่มีการระบาดเข้าไปในพื้นที่ใหม่กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้กรมส่งเสริมการเกษตรขอแนะนำให้ประยุกต์จากวิธีการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวเพื่อทำการควบคุมการระบาดเบื้องต้นจนกว่าจะได้ผลงานวิจัยอย่างเป็นทางการ ดังนี้

๑. ตัดทางใบที่ถูกทำลายแล้วนำไปเผาทันที
 ๒. ใช้เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส(บีที) ที่ได้มาตรฐานพ่นให้ทั่วทรงพุ่มอัตรา ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นช่วงเย็นหลีกเลี่ยงแสงแดด โดยให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการขึ้นทะเบียนชีวภัณฑ์จากกรมวิชาการเกษตรแล้วเท่านั้น
 ๓. ปล่อยแตนเบียนบราคอน ฮีปีเตอร์ และแตนเบียนโกนีโอซัสนีแพนติดีส ในอัตราชนิดละ ๒๐๐ ตัว ต่อไร่
 ๔. ใช้สารเคมีอีมาเมกตินเบนโซเอต ๑.๙๒% อีซีอัตรา ๓๐ ซีซี ต่อดัน ฉีดเข้าลำต้น
 ๕. ใช้สารเคมีฟลูเบนโดอะไมด์ ๒๐% ดับเบิลยูอัตรา ๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทางใบนอกจากนี้ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการควบคุมหนอนหัวดำ ดังนี้
- มาตรการที่ ๑ ฝ้าระวังสถานการณ์การระบาด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งที่ปลูกเป็นแปลงเดี่ยวหรือปลูกร่วมกับมะพร้าว หรือมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวใกล้เคียงกำหนดเป็นพื้นที่ฝ้าระวัง ให้สำรวจติดตามสถานการณ์และรายงานกรมส่งเสริมการเกษตรทุกสัปดาห์หากพบการเข้าทำลายต้องให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรทันทีและขอความร่วมมือเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ทุราย ตรวจสอบสถานการณ์ในพื้นที่ตนเอง หากพบการเข้าทำลายให้ตัดใบปาล์มน้ำมันเผาทำลายทันทีไม่ควรตัดแล้วทิ้งไว้ในพื้นแปลง เนื่องจากแมลงยังคงมีชีวิตและสามารถเคลื่อนย้ายไปทำลายใบอื่นได้ในกรณีที่เกษตรกรต้องการป้องกันการเข้าทำลายไว้ก่อนสามารถใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การปล่อยแตนเบียนควบคุมปริมาณ หรือการใช้สารเคมีฉีดเข้าลำต้นหรือฉีดพ่นบริเวณทรงพุ่ม โดยขอคำแนะนำและการสนับสนุนแตนเบียนได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัด

๒ จำกัดวงพื้นที่ระบาดในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการจำกัดวงการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่เป็นพื้นที่วิกฤติ(พบการระบาดรุนแรง) และพื้นที่เสี่ยง (พื้นที่บริเวณใกล้เคียงไม่ให้หนอนหัวดำระบาดขยายวงออกไป ด้วยการตัดวงจรการเจริญเติบโตของแมลงทุกระยะ โดยให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีจัดทำเป็นพื้นที่ต้นแบบการควบคุมหนอนหัวดำในปาล์มน้ำมันเพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้ศึกษาและนำไปดำเนินการในพื้นที่ของตนเอง

กลุ่มอารักขาพืช

W๙๙/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

โรครากเน่าและโคนเน่า (Root and Stem Rot)

สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Phytophthora palmivora* (Butler)

ลักษณะอาการต้นที่เริ่มเป็นโรคจะพบว่าใบไม่เป็นมันสดใส ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีดและใบร่วง เมื่อพบอาการแสดงออกที่ใบ ให้สำรวจบริเวณลำต้น กิ่งหรือราก บริเวณที่เป็นโรคจะมีสีของเปลือกชำรุดคล้ายถูกน้ำเป็นวงหรือเป็นทางน้ำไหลลงด้านล่างหรือมีรอยแตกของแผล ต้นที่เป็นโรครุนแรงมากจะมีน้ำยางไหลออกมาส่วนรากที่ถูกเชื้อราทำลายจะเน่ามีสีดำและขาดง่าย

การแพร่ระบาดเชื้อสามารถแพร่กระจายโดยทางลม น้ำ ดิน ใบ กิ่งพันธุ์ และผล ในช่วงฤดูฝนที่มีลมพายุและความชื้นสูง จะเหมาะสมกับการแพร่กระจายและเข้าทำลายต้นทุเรียนได้ดี

ศัตรูธรรมชาติเชื้อราปฏิปักษ์ไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma harzianum*) ควบคุมเชื้อราไฟทอปธอรา (*Phytophthora palmivora*) ในดิน โดยนำเชื้อราไตรโคเดอร์มา (เชื้อสดที่ขยาย) มาผสมกับรำข้าวและปุ๋ยหมัก ในอัตราเชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กก. + รำข้าว ๕กก. + ปุ๋ยหมัก ๕๐ กก. คลุกเคล้าส่วนผสมให้เข้ากันนำไปโรยรอบโคนต้นที่โตแล้ว อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น ร่องกันหลุมก่อนปลูกอัตรา ๑ กิโลกรัมต่อหลุม

การป้องกันและกำจัด

๑. ติดตามสถานการณ์โรครากเน่าและโคนเน่า โดยสำรวจทุกต้น ๗ วัน/ครั้ง
๒. ตรวจวิเคราะห์และปรับปรุงบำรุงดินโดยใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยเคมี และปูนขาว (ตามอัตราคำแนะนำ) หลังจากการตรวจวิเคราะห์ดิน) เพื่อให้ดินมีสภาพเป็นดินดีทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และเคมี (ดินควรมีสภาพเป็นกลาง คือ pH = ๖.๕)
๓. จัดทำร่องระบายน้ำในบริเวณสวนที่มีพื้นที่ต่ำ เพื่อไม่ให้มีน้ำท่วมขัง ตัดแต่งกิ่งแขนงเล็กที่เป็นโรคไปเผาทำลาย
๔. เก็บรวบรวมใบ ดอก และผลที่เป็นโรค และร่วงหล่นอยู่ในบริเวณสวนไปเผาทำลาย
๕. พบอาการของโรคเพียงเล็กน้อยที่ลำต้นหรือกิ่งแขนงใหญ่ ให้ชุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกและนำไปเผาทำลาย แล้วทาแผลด้วยปูนแดง
๖. พบอาการของโรครุนแรงที่ราก ลำต้น หรือกิ่งแขนงใหญ่ ให้ใช้ฟอสฟอรัส แอซิด ๔๐% ใส่กระบอกฉีด (ไม่ต้องผสมน้ำ) ฉีดเข้าที่ลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามหรือใกล้บริเวณส่วนที่เป็นโรค (บริเวณที่เป็นเนื้อไม้ดี) เพื่อปรับสภาพเซลล์ของเนื้อไม้ให้มีความทนทานต่อ เชื้อราไฟทอปธอรา ตามอัตราดังนี้
 - ทุเรียนอายุต่ำกว่า ๘ ปี ใช้อัตรา ๒๐ มล./ต้น
 - ทุเรียนอายุ ๘ - ๒๐ ปี ใช้อัตรา ๒๕ มล./ต้น
 - ทุเรียนอายุสูงกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป ใช้อัตรา ๒๕ มล./ต้น

๗. ใช้สารเคมี

- ชูดเปลือกลำต้นหรือกิ่งแขนงใหญ่บริเวณที่เป็นโรครอกและเผาทำลาย แล้ว ทาแผลด้วยสารเคมีเมทาแลกซิล ๒๕% WP หรือ ๓๕% SD อัตรา ๕๐ - ๖๐ กรัม/น้ำ ๑ ลิตร

- พบอาการของโรคที่บริเวณรากฝอยซึ่งจะเป็นสีน้ำตาลดำและใบสีเหลือง ให้ใช้สารเคมี ฟอสเอทธิลอะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นที่ใบให้ทั่ว ทั้งต้น

ข้อควรระวัง ห้ามนำ กิ่ง ใบ ดอก และผลที่เป็นโรคไปทิ้งลงในแม่น้ำ ลำคลอง เพราะจะทำให้เชื้อราไฟทอปธอร่ากระจายออกไปในพื้นที่กว้างขวาง ควรนำมาเผาทำลายให้หมด

